

REVISTA ORĂŞTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primește. — Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva“ în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament că și pentru inserțiuni, sunt să se trimit la adresa: „Minerva“ institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

Lume întoarsă.

La mulți constituționali și liberali din statele europene, îndeosebi celor din Ungaria, le place a arăta cu degetul asupra Rusiei, ca asupra statului celu mai asuprator și mai neprimitoare pentru imbunătățirile moderne în soartea popoarelor ce o alcătuiesc.

Si eată că nu e tocmai aşa.

Stim și noi prea bine, că e grea, nesuferită chiar, viața, din punct de vedere național, în Rusia, dacă nu ești Muscal, și nu dorim nici noi să jungenem să gustăm din acea viață, — cu toate acestea trebuie să scoatem la iveală un fapt, care azi prin sine însuși ni-i arată pe Muscali cu mai bune porniri, cu mai modernă judecată în faptele lor, decât pe — guvernele «constituționale» și «liberale» maghiare!

Straniu? Eată faptul:

Tocmai zilele acestea, vine din Varsavia, în Polonia-rusască, stirea, că acolo s'a dat poruncă prea înaltă să se alcătuiască o comisie care să iee în studiare legile, măsurile, polițienești, ce sunt în vigoare față de Poloni asuprî, și să facă propunerî cum acele măsuri să se largeasca, să se usureze față de Poloni în viitor. O altă comisie a fost numită, ca să pregătească un plan, după care limba polonă, scoasă din scoalele primare și secundare (gimnasii) să fie introdusă, propusa și învățată în aceste școli în Polonia!

Ea' la noi, abia zilele acestea s'a sfîrșit un congres al profesorilor unguri adunați din toată țara la Pesta, care numai cu aceea și-au bătut peste o săptămână capul, că oare cum ar fi să se pășască față de școlile nemaghiare, ca să zogane, să strîmtoareze, să alunge pe urmă cu totul limbile nemaghiare din ele! Cum să pună mâna pe toate

scoalele și așezările noastre culturale? Ea' legile și lanțurile administrației ce ne strîngă de mâni și de grumaz, nu să cerce să le mai lărgescă, ci le «șrofoluesc» tot mai tare, cu băionete și cu „nem engedem”!

Cine nu vede în aceste semne, că în Rusia cea «tirană» și temută, sufără, de sus în jos, înspre popoare, un vent mai liniștit, mai cîndit, mai cald, ea' la noi în Ungaria cea «liberă» și «liberală» chiar întors, ventul înghețului și al morții vine de sus spre noi, spre popoarele asuprî? Mergînd mereu tot așa, nu o să ajungem oare să schimbăm rolul cu Rusia, noi înecați de tot și acolo răsuflând mai ușor?

Eată pentru ce poate să pară «straniu», dar'e adevărat, că prin acest fapt al poruncii rusești arătate, idei mai liberale, mai drepte, mai cu bune porniri se văd adiind și în absolutisticile capuri muscălesi, decât în ale «liberalilor» guverne maghiare!

Adunarea dela Hațeg.

Frații nostri Români dela Hațeg și-au dat multă străduință, ca sărbătoare arangiate de Rusaliu, în jurul adunării Societății de teatru, să fie bogate și să ridice că se poate de mult nimbul adunării, — și în această străduință a lor, în general, au și reușit: seara de cunoștință, banchetul, concertul, teatru și balul, tot atâtea iluminări cu foc benignic în jurul celor 2 sedințe oficioase și serioase ale Societății, au fost reușite, unele chiar foarte reușite. Ba par că frații nostri Hațegani, și-au îndreptat chiar prea mult luarea lor aminte *nunăi* asupra acestor parade, și au percut din vedere arangiările cari să fi asigurat o reușită mai strălucită însuși *lucrului de căpetenie*: celor 2 sedințe oficioase ale Societății. Când sedințele

sunt bine cercetate, și scopul principal al adunării, strîngerea de bani în folosul Fondului Societății este atins: atunci peste sărbătoarele celelalte, chiar slab reușite de-a fi, se trece cu indulgență, comitetul și oamenii chemați a rostii o judecată asupra lucrului, se vor duce mulțumiți. Dar' când la ședințe oaspeții se vor vedea aproape singuri, însuflarea infimă, atunci toate celelalte «sărbătoare» nu vor mai putea repara durerea ce li-se va fi sălăsluit în suflet, din pricina aceasta!

Recunoaștem și o mărturisim cu drag, că mulți dintre fruntașii Români din Hațeg au ostenit, au alergat și au cheltuit, mai în comitetul de primire, mai în celelalte secții de arangiere a adunării și a festivităților, pentru ce li se și cuvine toată lauda, și noi cei ce am luat parte la adunarea dela Hațeg, ne-am fi întors acasă deplin mulțumiți, căci Societatea și-a mărit fondul cu vre-o 450 fl. adunați aci, concertul braviei „Reuniuni rom. de cântări” și a singularităților, apoi teatrul și balul, au fost foarte reușite, bine cercetate, ba strălucit chiar, — dar' două lucruri au stricat mult voia Românilor cu durere de inimă și cu înțelegere pentru viitorul neamului nostru: lipsa absolută a poporului, dela ședințele adunării și purtarea cea deochiat de «patriotică» a protopopului gr.-or. Tit V. Gheaja.

Dar' eată raportul amănunțit despre adunare, despre cele văzute și aflate la Hațeg:

In preziua.

Întâi sosită Primirea. Seara de cunoștință.

Sâmbătă în ajunul Rusaliilor, a sosit la Hațeg fănicul președinte al Societății, dl Iosif Vulcan cu doamna, secretarul V. Goldiș, apoi oaspeți din Brașov: profesor Givulescu, tinerii Sextil Pușcariu și M. Popovici; Em. Ungurean din Timișoara, Rusu Șirianu din Arad, L. Ardelean din Oradea, etc.

FOITA „REVISTEI ORĂȘTEI”

Moartea lui Gelu.

(Fragment din o poemă epică).

Răsăt din oștirea bătrătă
Fugînd pe câmpia tăcută,
Căzu de pe cal, de durere,
Pe marginea apei. Si pieră.
Din rană și-ar smulge săgeata
Si n'are putere.

Pierdut-a și oaste și țară.
E noapte 'n vîzduhuri, și rară
E sbaterea apei, când valul
Atinge cu aripa-i malul —
Ea' Gelu, prin noapte, stănd singur
Vorbește cu calul.

— Vai, murgule, jale mă curmă!
Mă lupt cu durerea din urmă,
Căci ranele-mi sapă mormîntul:
De geaba împrăștii tu vîntul
Din coamă, piciorul tău scurmă
De geaba pămîntul.

— Mă chemi prin nechezuri pagane
Si par că zici: »Vino, stăpân!«
Vezi, picură ranele tale
Si neguri se 'nalță din vale,
E noapte, și ziua de măne
Ne-ajunge pe cale!

• Trei sulji săcătu-și-au strungă
Prin mine! Mă tiriu pe-o dungă
Si nu-mi mai simt brațul și brûl;
Tu-ji rupi cu picioarele frêul —
Las', murgule, las' să-ajunga
Pe-aicia pustiul.

• De-acumă tu... căt va cuprinde
Manteaua, de-asupra 'mi-o 'ntinde,
Si-apoi cu picioarele-mi sapă
Mormîntul pe margini de apă,
Si 'n urmă cu dîntii mă prinde
Si-aruncă-mă 'n groapă.

• Jelească-mă apele Cernii!
Să-mi bube crivețul iernii,
Ca'n taberi al calor tropot;
Ea' vecinul apelor sopot
Să-mi pară ca 'n ciasul vecernii
O rugă de clopot.

• Si, poate, sos-va o vreme,
Când munții vor fierbe, vor gême
Cu hohote mamele 'n praguri,
Vor trece în repezi siraguri
Bărbații, când țara chema-va
Pe tineri sub steaguri.

• Ea' tu de-i trăi frățioare,
Să-mi vezi luptătorii 'n picioare,
Atunci când sosit va fi ciasul:
Abate-ji pe-aicia tu pasul:
Nechiaza-mi, și-atunci eu din groapă
Cunoaște-ji-voiu glasul!

• Si-armat voi, ieș eu afară,
Si veseli vom trece noi eară
Prin sulji și foc înainte,
Să-ție potrivnici minte
Că's vîi, când e vorba de țară,
Si morții 'n mormintel.

• El zice, și mâna 'si-o strunge
Pe pieptul cel umed de sânge —
Ea' calul stă singur de pază
Lui Gelu, și trist el așeză
La pieptul stăpânului capul
Si astfel veghiiază.

• Si-azu! Ca un vînt ce clătește
Pădurea, când ploaia sosește,
Asa din adâncuri de zare
Un vuet prin noapte resare,
Si vînetul vine, și crește
Mai iute, mai tare.

• Si, eată-i, din umbrelle yăii,
Cu scuturi ies repezi flăcăii,
Ca morții ce-și lasă mormîntul;
Ies robii cu umblet ca vîntul,
Răsar de tutindeni, de pare
Că-i varsă pămîntul.

• Arcășii lui Arpad! In goană
Ei fug după oștirea dușmană.
Si uzi de-alergare se 'ncură
Fugării prin negura sură,
Cu frêul pe coamă, și-arcăsi
Cu spăzile 'n gură.

• Năvalnic s'apropie pașii,
Si 'n goana lor cântă arcașii,
Si-asa de sălbătic li-e canticul —
Din piele de urs au vestimentul,
Si 'n bărbile lor încalcite
Se 'mpedecă vîntul.

• Ear' Gel, auzindu-i prin zare,
De spaimă și groază tresare —
El moare! Si cântă păgâniil
N'au Domn și n'au țară Români,
Si-adușii de vînturi în țară
Sunt astăzi stăpâni!

• Si 'n mânile cui e scăpare?
Nu-i piept să le tîie cărare?
Nu-i braț de voinic, să-i abată?
Si nu e pe lume-o săgeată
Ca 'n inima gloatei lui Arpad
Adânc să străbată?

• Si Gelu le judecă toate:
Se 'nălță proptindu-se 'n coate
Si-a calului glesan'o cuprinde,
Cu grabă el arcul 'si-l prinde,
Si 'nvître săgeata și-o scoate
Din rană, și-o 'ntinde:

• Si vîjăie slaba săgeată
Cu gemetul morții deodată —
Arcășii trec repezi încale,
Si-i vuieți și-i chiot prin vale:
Ce cânt de 'ngropare lui Gelu
Si-oștirilor sale!

mai bine s-o țină aiurea, nu în biserică! Acest răspuns subscris de Exc. Sa Metrop. Miron, protopopul Gheaja s-a pus apoi și unde întâlnia un Ungur mai de frunte, îl scotea din buzunar și i-l arăta. „L-a arătat primarului orașului și căpitanului de poliție și altora, încât, ne spunea un Român de frunte din Hațeg, însuși primarul ungur și-a bătut joc către alți Români de purtarea protopopului, și-ar fi zis: Slabă rindueală! Dacă eu capăt ceva scrisoare dela fișanul meu, nu o arăt eu aceea nici la sfântul, decum pe uliță la toată lumeală.

Sedința I.

Așa apoi, după eșirea din biserică s-au adunat inteligenții din Hațeg, cu comitetul Societății, și cu o cunună de dame, la vreo 100 de persoane, s-au adunat la întâia ședință, în sala veche și puțin „festivă“ a hotelului Molnár.

Președintele I. Vulcan a deschis adunarea prin o vorbire frumos întocmită și isteț legată de însemnatatea istorică a locului, vorbire pe care cetitorii o află în foța numărului nostru de față.

Dl Vulcan a fost repetit întrerupt de exclamări că „Așa e!“, „Brav!“ în vorbirea pe care a rostit-o cu adevărat simțământ și înălțat de dinsa.

Sau ales de notari ai ședințelor domnii V. Goldiș și P. Gîrilescu.

Cinci dintre foile noastre românești își aveau trimișii lor la Hațeg, cari își făceau însemnări despre ședință: dl I. Russu Șirianu trimis de „Tribuna Poporului“, M. Popovici de „Gazeta Transilvaniei“, V. Osvad de „Tribuna“, I. Ardelean dela „Vulturul“ și Ioan Moja dela „Revista Orăștiei“.

Sau cetit rapoartele comitetului despre lucrarea Societății dela adunarea din Orăștie până acum, apoi raportul cassarului despre starea averii care e deja de 118.981 fl. 61 cr., sau ales apoi 2 comisii cari să iee în mai de-aprove cercetare rapoartele acestea anume: în comisia pentru propunerii și raportul comitetului, dnii Dr. Ioan Mihu, Dr. G. Suciu, Russu Șirianu, vicarul Nestor și protopopul Gheaja, în cea pentru raportul cassarului Em. Ungurean, M. Bontescu, I. Baciu, N. Muntean și P. Oltean, — și o comisie care să adune membri noi la Societate: Dr. G. Suciu, A. Berzan, N. Sânzian, C. Popovici și vicarul Nestor.

Frumosul raport al comitetului îl vom publica și noi în noul viitor, fiind vrednic să fie cetit.

După acestea talentul tinerei „Sextil Pușcariu“ din Brașov, și-a cetit disertația pregătită anume pentru această adunare „Din tainele culiselor“ înșirând istoriile prin care trece o dramă din data ce a gătat-o autorul, și soarta ei, apoi făcând asemănări între scenă

în trecut și present și ilustrând toate zisele cu mici anecdotă teatrale, în adevăr „din tainele culiselor“...

Sau cetit telegramele de felicitare și îmbărbătare sosite dela Români din mai multe părți: din Orăștie, dela Dr. A. Muntean, în numele casinei române, și dela Dr. S. Moldovan, din Hunedoara, Caransebeș, Arad, Sînand, Lugoj, Reșița, Seliște, Abrud, Zarand, etc.

Telegrama din Abrud era subscrisă de dnii A. Filip, Cîrlea, Popovici, Bordea, Macaveiu etc., și poftea Societatea ca la anul să-și înălță adunarea la Abrud.

A fost primită cu multă bucurie!

Cu acestea ședința întâie s-a încheiat.

Banchetul.

La orele 2 după amiaz s-a dat în veranda hotelului lui Baciu „La Coroana“ banchetul. Au luat parte 81 persoane, între cari vre-o 15 dame. Banchetul în privința mâncărilor și a serviciului, face onoare hotelierului și arăndatorului român.

Sau tinut și obiceiurile „toaste“. Președintele I. Vulcan, într-un toast străbatut de duch național, a închinat pentru M. S. Impăratul-Rege; vicarul N. Nestor, pentru președintele Vulcan; Dr. G. Suciu, pentru comitetul Societății; și înălță aci, aşadar la loc de frunte în sirul toastelor. —

Protopresbiterul T. V. Gheaja, sculându-se a ridicat un toast plin de cel mai „patriotic“ duch, în onoarea primarului orașului, Muzsnay Béla, un Ungur pus cu sila și peste voia Românilor, în fruntea acestui oraș, și în a căpitanului de poliție Lenkes, trăgându-le niște complimente de și acestia roșiau, ne mai slăbindu-i din „mărgăritare de caracter“ (? ce-o fi, Doamne, asta?) și dând celor prezenți lecții cum trebuie să respectăm „ordinea înaltei ocărnuiri“ ! etc. etc.

Abia a treia parte din oaspeți au ridicat păharele după acest toast, ceialaltă au stat ca și cum ai fi aruncat fiecăruia un vas de apă rece în spate! Si toată veselia a perit, ear' cei mai tineri și mai înflăcărăți pentru romanism, ferbeam de năcaz în urma acestei lipse de tact ori slugăricie vrednică de tot disprețul!

Au mai vorbit mai târziu, dl Nic. Muntean cu tinerescă iubire de înfrățire a neamului, cu frumoase citate din poesii naționale, închinând pentru fratele din Bănat care a alegat și el aici spre a reprezenta pe Bănești, dl Emanuil Ungurean din Timișoara; — dl Ungurean a răspuns printre întrelept toast, arătând în ce trebuie să ne întărim noi de voim să tragem odată în cumpărăt: în avere și cultură, și a închinat pentru comitetul aranžiator; — dl Dr. G. Suciu a închinat pentru presă, anume pentru presa română din patrie, care la acest banchet e așa de bine reprezentată; dl Russu Șirianu i-a mulțumit, ple-

dând pentru a căuta să încheiem peste tot locul legături tari între inteligență și popor, căci altfel sără rod are să fie toată trădua noastră națională; unde e inteligență, acolo să fie și poporul, apoi miscat până la lacrimi a amintit cu durere, că în cele două zile cât a stat aci, nu a văzut nicăieri poporul în jurul săi alătura cu conducătorii sei...

Si au început toastele... Mai mulți însă din public strigau într-un „Sauzim pe secretarul!“ (V. Goldiș, cel care atât de încantător stie să vorbească, precum noi Orășenii am avut norocire a-l auzi repetit anul trecut, și care ne-a scris în „Revistă“ admirabilul „Rămas bun“ după adunarea dela noi). Dl Goldiș s-a scutat și a vorbit, nu însă precum s'or fi gândit cei ce l'au provocat, ci precum înima d-sale rănită de lipsa poporului și de patriotismul părintelui Gheaja, i-a poruncit: cu durere și nemulțumire, — plecând apoi dela banchet.

Si știi cine s'a simțit chemat a „mângăie“ pe cei de față după aceste neplăcute incidente? Ungurul Lenkes, care a zis, ungurește, că vorbirea de mai nainte „nu are să se indispună“ și a închinat pentru preoții ce au fost de față (3 cu părintele Gheaja cu tot) în care el are toată nădejdea, căci cu preoții mult să poate face!

In decursul vorbirii lui, mai mulți domni, mai ales tineri, au părăsit în chip demonstrativ masa!

Concertul și teatrul.

O înălțare mângăitoare a mersului sărbărilor a fost Concertul și Teatrul dat Duminecă seara după programul publicat și de noi.

Reuniunea română de cântări din Hațeg poate fi mândră de succesul cu care a desfășurat publicul prin cele 3 puncte din program. A fost răsplătită cu furtuni de aplause chiar și pe la mijlocul cântărilor, ear' pe unele a trebuit să le repește. Ea face onoarea Hațegului și ar fi de dorit să se producă că mai des, nu numai când i-să dau ocazii festive. Să le provoace însăși. Conducătorul „Reuniunii“ dl C. Popovici primează felicitările și recunoștința noastră.

D-șoarele Veturia Bontescu, Miți Baciu și Octavia Barițiu, cu producționile și acompanierile d-lor la pian, au stors admirăriunea ascultătorilor, fiind, după terminarea partielor, rechemate pe scenă prin aplausele publicului, și făcute să repeteze părți din melodiile executate, — asemenea dl Cornel Popovici ca violonist, a fost bogat aplaudat și viu felicitat pentru succesul atins.

Reprezentarea teatrală a reușit și ea spre deplina mulțumire a publicului. In „Prolog“ dl Victor Bontescu a declamat cu mult foc partea poetului, ear' dl Virgil Popovici a jucat de tot natural pe Moșneagul, doar costumarea a fost cam forțată. Au fost viu aplaudați.

Cari se bat fericiti pentru o idee sfântă, pentru viitorul neamului lor; par că munjii și văile răsună de gemetele sfâșietoare ale celor ce trag pe moarte și de cântecele de negrăită bucure ale învingătorilor.

Inchipuirii noastre i-se înșătoșează o icoană chaotică, stropită cu sânge, în care trostnetul armelor, tropotele cailor, zuruitul carălor, vătele răniților, plânsetele femeilor, fumul satelor arzende și cronicății vulturilor flămâneni, fac un amestec ametitor, de unde străbate petul fetei lui Decebal, care și vede părințele murind și strălușita lor capitală, Sarmizegetusa, în flacări cutropindu-se ruini peste ruini...

Si tot înaintea noastră se 'năște din cenușe falnic Ulpia-Traiană, vestind lumii mire închigarea unui nou neam, în care vulturul roman a implantat seminția latină; o nouă sică a gîntei romane, împodobită drept zestră cu toate înșurările bune și frumoase ale părinților și dându-i se menirea de-a fi sentinelă Romei în aceste părți ale Europei răsăritei...

Multe veacuri au trecut de atuncia, popoare peste popoare au cutrera în aceste locuri, stăruind să cutropească neamul găsit aici. Dar' înzadar. Limbi și teri străine au dispărut în jur de noi și nu le-a mai rămas decât numele; ear' seminția latină a esit din mijlocul tuturor vîjelilor, viuă, cu fruntea ridicată, cu steagul spintecat, dar' purtat tot în sus, lăsându-l nouă urmașilor drept moștenire sfântă, ca sub el să trăim și să murim...

Măreață a fost menirea ce împăratul Tra-

Autorului piesei, dlui Vulcan, i-său săcăt, la sfîrșit, ovațiuni.

Călușerii au jucat drăgălaș, mlădii și ușori, tineri și voinici, pagubă că n-au pus eșarpe ori brăuri naționale, fără de cari n'aveau deloc înșătisare de „Călușeri“!

Aceleași cuvinte bune la adresa damelor și domnilor ce au jucat comedie „Soare și ploaie“ și cari nu mai puțin și-au dat bune străduințe să o reprezinte că mai cu succes. Precum piesa în sine, e grea de jucat, (dl Vulcan n'ar face rău să se mai gândească asupra ei și s'o mai reformeze), diletanții au jucat-o de tot bine.

Pe la 12 ore din noapte s-a sfîrșit, între aplauzele și strigările de „bravo“ și „să trăiască“ ale publicului.

Ziua a doua.

Sedința II.

Luni pe la orele 10^{1/2}, s-a deschis ședința a II-a a adunării, deschisă de președintele Vulcan, în față unui public puțin (vre-o 60 de înăși), între cari de astă-dată și 2 țărani și o țărancă.

Sau cetit rapoartele comisiilor examineate ieri. Dl P. Oltean, raportorul comisiei pentru ridicarea societății, împărtășind că avere Societății e conștientios și cu pricepere manșapată, propune să se dea absolutor cassarului și comitetului pe anul trecut. Se primește cu înșuflețire.

Dl Dr. Ioan Mihu, raportorul comisiei de revizuire a rapoartelor comisiilor pentru ridicarea societății, împărtășind că avere Societății crește repede și s'a făcut un salutar început de activitate literară prin edarea „Bibliotecii teatrale“ și a „Anuarului“, — propune drept aceea:

Să se ia spre plăcătu cunoștință raportul comitetului, și să-i se aducă mulțumită protocolară. Să fie rugat a urma activitatea literară, — ear' ca lucru nou: să fie rugat comitetul să aranjeze prin centrele românești producționi teatrale în folosul fondului Societății, prin ce ar promova și mai mult cresaerea fondului ei.

Să primă propunerea cu toate punctele sale, cu mare înșuflețire.

Membri noi la Societate, după raportul comisiei de adunare de membri, prin Dr. G. Suciu, s'au făcut: fundatori dl advocal Mihail Bontescu din Hațeg cu 100 fl., banca „Hațegana“ cu 100 fl., apoi 18 înăși membri ordinari cu câte 5 fl. și mai mulți ajutători cu sub 5 fl. Dela concert și teatru a rămas profit curat 100 fl. ce s'au dat tot fondului. Astfel s'au adunat vre-o 450 fl. și ce va fi incurșat încă dela balul de Luni sara.

Nu mai această măreție ne lămuște, că pentru ce nu i-a fost jale să le rupă din trupul gîntei mame și să le expună la marginea cea mai îndepărtată a civilizației, tocmai în valurile virțejului omoritor al migraționii popoarelor.

A avut trebuință de o păzitoare a latinității în răsăritul Europei, care să vegheze cu ochi agerii și să dea piept cu toate pornirile dusmănoase; care să susțină aici mărirea numelui roman și să fie în același timp farul care să reverse lumină în mijlocul întunericului barbar...

Din Roma ne-am adus o fire, Să fim noi chiagul de trezire. A fost ce doarme amortit; Să fim aicia steaua care Arată calea de 'nviare Popoarelor din răsăriti.

Multe veacuri au trecut de atuncia. Si dacă astăzi avem să ne dăm seamă, că cum ne-am împlinit înșărcinarea ce ne-a încredințat mărele împărat? Cari sunt titlurile noastre la recunoștința lumii, căștigate cu susținere rolului primit? Unde ni'se doveză, prin cari probăm în față și împotriva tuturor, puterea de viață a elementului românesc?

Vom răspunde: Menirea ce s'a dat strămoșilor noștri, pe căd de măreță, a fost tocmai atât de grea.

Așezăți în calea năvălirii popoarelor din răsărit spre apus, necontentit isbiți în ființă

Ear' vuietu 'n neguri pătrunde
Si 'n inima noptii s'ascunde
Departă, și 'n valuri de valuri
Ecoul isbindu-se 'n dealuri
De zece-ori jalinic răspunde
Pustiilor maluri.

De zece-ori, earăși de zece,
Si scade, și pierde, și trece,
De data din urmă răsună —
Tacerea împrăștiată s'adună,
Si 'n neguri alunecă rece
O bolnavă lună.

Ear' calul, vedenie mută,
Cu coama de vînturi bătută
Stă 'n noaptea cu neguri, de pază
Lui Gelu; și trist el așeză
Pe pieptul stăpânului capul
Si astfel vîghiază.

Discursul președintelui Iosif Vulcan
la deschiderea adunării generale din Hațeg
a societății pentru fond de teatru român, în
5 Iunie n. 1898.

Domnilor și Doamnelor!

Adânc mișcat vin să-mi ridic glasul în locul acesta. Căci este sfânt pământul pe care ne aflăm, sfânt tot ce ne împresoară, tot ce vedem în jur de noi. Toată valea aceasta, toate colinele ce o împrejmuesc, toate pările ce-o udă, codrii și munjii ce-o înconună, tot ce este aici în țara Hațegului vecinici și neperitor, — ne înșuflă o simțire fermecătoare, care ne încâlzește inima și ne ridică sufletul, întocmai ca revederea mult doritei noastre mame dulci.

Aici suntem ca la mama noastră, căci aici a fost vatra neamului românesc, obârșia noastră națională, de unde ne-am respândit în căte părți, intemeind o nouă familie de popor în mijlocul străinății, un nou neam prin munjii și văile Carpaților, formând o nouă limbă dulce și armonioasă și păstrând întocmai credințele și obiceiurile aduse cu noi. Aici au descălecăt legiunile împăratului Traian, venind să cucerească Dacia; aici au dat ele năvală asupra armatei voinicului Decebal, care umiliște atât de adânc trufia română; aici s'a petrecut crâncena ciocnire a doi urieși, care a schimbat pe vecie charta acestor părți ale Europei.

Par că vedem înfricoșata luptă pe viață și moarte între cele două națiuni mari; par că auzim strigătul de îmbărbătare al ostașilor

Adunarea generală viitoare,
în urma invitației fraților Abrudenii, va fi în Abrud, unde legăm bune speranțe că va fi o adunare de unde Societatea de teatru se va întoarce și cu frumoase suveniri și cu o pungulă grea, plină de bani!

Noul comitet.

Fiind să se aleagă comitetul Societății pe alți 3 ani, au fost aleși următorii:

Președinte: Iosif Vulcan (Orade).

Vicepreședinte: Virgil Onițiu (Brașov).

Secretar: Vasile Goldiș (Brașov).

In comitet: Dr. Ioan Mihai (Orăștie), Coiroian Bredecean (Lugoj), Vasile Bologa (Brașov) și George Dima (Sibiu).

Președintele I. Vulcan a mulțumit cu călduroase cuvinte pentru alegerea noului comitet și pentru sprințul dat Societății prin Hategani, și a închis adunarea.

Balul

dat seara (Luni), a reușit — ca balurile strălucit! Sala dela »Mielul-de-aure« a fost plină până la îndesuală. Mai multe doamne și domnișoare s-au prezentat în costum național, făcând podoaba cea mai plăcută ochilor românești! În pauză »Călușerii« de pe scena de ieri sara, au jucat foarte dibaci și mlădiași, »Călușerul« și »Bătuta«. A durat până în zori de zi. Venitul curat a fost și aci frumos.

**Răsboiul
între Spania și Statele-Unite**

a decurs săptămâna trecută cu noroc schimbător și mai mult în jurul cetății cu port Santiago. Spaniolii au respins câteva atacuri de-ale americanilor și încercări de-a trece trupe de-ale lor pe Cuba.

În zilele din urmă însă, Americanii le-au făcut totuși mari pedezi și pagube Spaniolilor. Întâi s-au folosit de un și-retic: cum gura portului dela Santiago e strâmtă, au trimis o corabie mare de-a lor să meargă orbește nainte până în strîmtoare, ear' acolo — să se scufunde! Așa s'a făcut. Un ofițer și 6 feciori treând printre gloanțe au străbătut acolo și au cufundat corabia. Spaniolii crezând că ei au scufundat-o prin pușcături, au umplut lumea cu vestee unei mari învingeri! Regina Spaniei a felicitat pe »apărătorii bravi«. De fapt au fost o păcălitură, căci corăbiile lor din lăuntrul portului nu mai pot manevra și ești afară, decât cu mari primejdii, căci să isbesc de turnurile și de trupul corăbiei de fer, scufundate în calea lor!

noastră și lipsiți de ajutorul mamei dulci: rolul nostru impus a fost să ne apărăm viață, să ne păstrăm limba, semnul incederat că suntem de viață latină.

Veacuri întregi ne-am consumat toate puterile spre a ne scuti existența. O luptă titanica aceasta, cu droia de popoare cutroptore, din cari am ieșit biruitorii doar' numai grăție puterii de viață a săngelui nostru moștenit din Roma.

Probă ne e istoria, ale cărei pagini spun că ne-am luptat mai mult pentru limbă decât pentru viață; martori ne sunt munții și văile din giurul nostru, unde s-au petrecut atâtaea fapte de vitejie. Cu tot dreptul putem exclama cu poetul:

Să spue Retezatul, acel asil de pace,
De-a fost Românuț trânday în timpuri de
nevoi!?

Probă de vînjosia neamului românesc este că nici cele mai crunte prigoni ale sortii nu ne-au putut stinge, că suntem tot acolo unde ne-a așezat Traian, că stăm neclintit aici, că vrem să rămânem tot aci!..

Totdeauna și vecinice călăuziți de același gând înalt, totdeauna și vecinice arborând stindardul originei noastre române, susținând prin lupte de veacuri furtunoase semînția latinății în munții și pe plăjuile Carpaților: eată cum ne-am împlinit menirea; eată titlurile noastre la recunoașterea lumii, eată dovezile noastre că suntem un neam de oameni cu putere de viață, care nu se poate stinge, care are să trăească vecinice.

După aceea Americanii au trecut pe Cuba vre-o 5000 de soldați împreună cu răsculații, ear' forturile din jurul lui Santiago le-au bătut rău în 7—8 Iunie. Spaniolii au avut pagube mari și perdezi de soldați, Americanii nu.

Archiereii români în luptă!

O veste bună suntem în stare a da cetăților nostri despre înțelegerea archiereilor români și gr.-or. și gr.-cat.

In 7 Iunie n. venind în Casa Magiașilor în desbatere legea despre plățile preoților, pe archeierei români de amândouă confesunile 'i-am văzut ear' alătorea, luptând din respușteri contra primejdioasei legi. Au fost de față archeișcopul Blajului Dr. Mihalyi și Dr. Radu dela Lugoj, ear' Exc. Sa Metropolitul Miron fiind bolnav, în numerole bisericici gr.-or. au luptat episcopii Popa și Metianu.

Sau luptat cinstiț, românește și creștinuște, dar', firește, au fost învinși de numărul mare al guvernului, — și legea s'a primit.

Examenele
dela școalele române gr.-or. din tractul
Orăștiei.
(Urmare.)

O altă cauză a rezultatului slab din comunele înșurate în numărul trecut, precum și a rezultatului mai slab decât bun, din Bîrghiș, Gelmar, Dencul-mic și Dencul-mare s. a. e cercetarea neregulată a școalei din partea elevilor.

In astfel de locuri vina nu cade numai asupra învățătorului, ci și asupra — poporului. In aceste locuri ar fi de dorit, că văzând că ori-si-ce mijloc săcăt cu bunețe e zadarnic, deși cu durere, dar în urmă să se ia refugiu la ascuțișul legii, care e destul de pișător pentru acei părinți, cari cu buna noaște să fie copiii lor împărtășiti de binele școalei. Se înțelege că refugiu acesta numai atunci va avea un succes moral când nimenea dintre cei vinovați nu va fi crățat. Să nu ne uităm că cutare e Stan sau Bran, epitropul, primarul etc.

E drept de altcum, că în general s'a constatat aproape în toate comunele, că organele politice nu dau aproape nici un ajutor organelor noastre bisericești când e vorba de a se face ceva pentru școală.

Dar' eată și unele observări mai speciale. O surprindere foarte plăcută am avut la examenul din Vaidei. Postul al doilea de învățător de aci a fost ocupat în anul acesta prin d-șoara Miti Turdeșan, care a condus clasa a II-a. D-șoara învățătoare pe lângă sporul mulțumitor dovedit în diferitele obiecte de învățământ cu elevii, a îmbogățit biblioteca școlară înființată în anul trecut, cu mai multe cărți cinstite de d-sa, (în acest tract, durere, numai școala din Orăștie și Vaidei

Trecut-au veacurile întunecoase și zorile unui timp senin s'au ivit de mult pe ceruri.

Aerul proaspăt al dimineții invie tot și dă puteri nove.

Toate se mișcă, toate încep să lucreze. Paserile săntă vesel și vîntul adie cu drag, aducând simburii deșteptării.

A inceput o viață nouă. Fiecare neam s'a apucat de lucru, unele mai iute altele mai târziu, toate vor să-si ia un loc de frunte în rîndul națiunilor, căteva săi au și luat.

Din această muncă ne cerem și noi Români partea noastră. Vrem să muncim pentru deșteptarea, luminarea și înaintarea noastră culturală. Vrem să răspândim cultura în toate păturile vieții românești. Vrem cultură națională, căci numai asta se potrivește firei, dorinței și menirii noastre.

Eată și cuvîntul pentru care vom să înființăm un teatru național, care este un organ de frunte pentru răspândirea culturii naționale.

Inființarea acestuia însă cere ajutorul întregii națiuni, căci noi suntem avisati numai la putere noastre, de aceea am venit și aici, ca să facem apel la sentimentul de sprinț național și al d-voastre.

Adresându-vă acest apel, deschid adunarea generală!

au „bibliotecă școlară“, dar a mai instruit elevele și în lucrul de mână. Numărul public ce a luat parte la examen, a admirat mult lucrurile de mână asezate în sală și făcute de eleve, îndeosebi de pe fețele mamelor elevelor s'a putut vedea o viață multumire! Sărmanele terance până acum nu și-au putut închipui, că și copile lor sunt în stare a face lucruri, ce ele numai în »bolte« și »setre« ziceau că au mai văzut.

In timpul din urmă se pregătesc pe cale privată și la noi o mulțime de domnișoare pentru cariera de învățător. Multe din ele văzând însă răcelea cu care sunt primite din partea poporului, nu se aplică apoi ca învățătoare. Durere, această »răcelă« în cele mai multe locuri nu obvine dela popor, ci chiar din partea cărturarilor de prin comune, cari în încă la acel principiu, că fata sau femeia săteanului să nu fie în stare a-și face lucrurile ce fetele lor crescute mai pe la orașe, să fie face!.. E bine și drept să ferim pe terenii de lux; dar' a învăță pe terance să-și pregătească dinsele cele de lipsă pentru ca și casele lor să fie mai cu gust și mai frumos împodobite, aceasta nu însemnează »lux«, ci din contră mulți bani vor rămâne în buzunarele lor, șiind ele, de pildă, să croșeteze spre a-și înfrumuseța cu mâinile proprii ștergarul, mășărița, covorul de pat, fața de perină, precum și de a-și face singură ciorapii și a. Le-am scutit atunci, de a mai merge pe la orașe și de a-și mai da grâu, untul, ouăle și a. străinilor, numai că să li-se coase sau »tipăreasă« pe cămașa lor »podoaba«, care o are dăscăliță sau preoteasa din sat!..

Nu numai aceasta, dar' am mai scutit pe fiicele de teren și de alte servicii, la cari din lipsa de alte ocupații sunt puse de părinții lor, precum e: păzirea vitelor în hotar ziuă și noaptea, ocupații, cari sunt anume menite pentru bărbăți și nu femei și cari practicate și de aici încolo contribuiesc foarte mult la demoralizarea poporului.

E de dorit, chiar și numai din aceste motive, ca cel puțin în comunele unde sunt școale cu doi sau mai mulți învățători, unul din acestea să se occupe prin învățătoare.

(Va urma.)

NOUTĂȚI

Procesul »Tribunei Poporului« dela Arad s'a pertrăcat în 8 Iunie la Oradea-mare, pentru articolul »Vremea să aștepte!« Aurel Irif, colaboratorul *țou*, ca autor al articolului a fost osândit la 3 luni închisoare de stat, 50 fl. pedeapsă în bani și purtarea cheltuielilor de proces.

Un măcel crud! In 8 Iunie în comuna Dol (?) aproape de Hida, gendarmii au împușcat pe 10 țerani români, dintre cari 3 au murit îndată, 7 greu răniți. Era ceva pricină în sat pentru pământul unui Ungur. Ca să-l apere pe Ungur s'a întemplat groaznică barbarie!

Ploile în zilele acestea au făcut, precum scriu foile din Tară, pretutindeni mari străciuni și mășărițe. In Rașova, (jud. Constanța), a căzut o ploaie cu grindină care a zdrobit patru mii hectare de recoltă! De asemenea ploile cu grindină au făcut mari străciuni și mășărițe, viilor și pomilor, în mai multe comune din județele Dorohoiu, Botoșani, Putna, Covurlui, Ialomița, etc.

O dorință a Regelui Carol. Cu prilejul vizitei ce a făcut zilele acestea la panorama Griviței, M. Sa Regele a arătat dorința de a se reproduce, într-un tablou istoric, (icoană mare) scena lăudării Smârdanului, din răsboiul neutru din 1877—78.

Cu facerea acestui tablou a fost însărcinat pictorul Obudeanu.

Comitetul Ligii. In congresul de Duminecă a Ligii Culturale din București, s'a ales și noul comitet central, și anume: Președinte: dl M. Vlădescu, profesor universitar; vice-președinte: dl Barbu Delavrancea, deputat; casser: dl Periețeanu-Buzău; secretari: domnii A. D. Florescu și B. Demetrescu-Brăila; membri: d-nii Al. Lupascu, I. C. Grădișteanu, Dr. C. Istrati și Barbu Păltineanu, toți naționaliști inflăcărăți și bărbăți de frunte în societatea aleasă din capitala română.

Voinicii gendarmerești. In 2 Iunie, prenum se scrie din Câmpeni, gendarmii din Câmpeni neavând alt lucru în mijlocul blăjilor popor român, s'au pus să-l zgândere și să-l necăjescă ei, spre-a avea cuvîntul să facă ceva »bravură!« S'au luat prin târg și au prins a smulge din părul și din peptul femeilor panticele tricolor, ear' fiind că multe femei s'au împotravit, le-au luat și le-au îmbrăncit până la casarma gendarmerească și

apoia la judecătorie. Au închis și pe d-na preoteasă Coțișel din Cerțege. S'a făcut un vuet și-o aprindere în tot tărul și ca la 2000 de oameni au năvălit la judecătorie cerând liberarea preotesei! Advocațul Dr. Chirțop și preotul Coțișel au intrevenit cu bărbătie pentru liberarea numai decât a femeilor luate fără pic de vină din târg. De frică județii au slobozit pe d-na Coțișel fără a lua macar protocol cu ea, ear' multimea a condus-o până la cuartier între însuflări strigăte. »Se trăiască!« Au cerut protopretorului să pună capăt acestor volnici, căci altfel nu va fi bine! Si protopretorul a făgăduit că va da poruncă gendarmilor ca pe viitor să nu se mai întâmpile astfel de tulburări și săcanări a oamenilor pacinici și nevinovați. Doar' acele pantice frumoase le fac fabricile și să vând în prăvălia, de ce să nu le pertăm?

Fondul Ligii. Liga din București până acum a practicat dela întemeierea ei deja, obiceiul, că atâtă cheltuia, cât venit avea. In adunarea de Duminecă trecută a Ligii, dl I. Th. Oroveanu a făcut propunere, ca membrii Ligii să deschidă în toată țara o subscripție pentru constituirea unui fond ce să nu poată fi atins, și anume un fond de un milion de lei.

Această propunere a fost primită cu multă insuflare, și propunătorul, dl I. Th. Oroveanu a și dat pildă pentru intruparea propunerii sale, subscriind imediat o miliune de lei!

Membrii comitetului central, întrunindu-se, au hotărît să împartă liste de subscripții în toată țara. Început l-au făcut denisi, subscriind în total, împreună cu dl Oroveanu de o sumă de 550 lei.

Frații nostri dela Ligă vor să și ei, că Ungurii au deja pentru a lor Ligă, Kultur-egyletul dela Cluj, aproape 4 milioane lei!

Când îi vor ajunge?

Din »Encyclopédia Română«, publicată din înșarcinarea și sub auspiciile Asociației »A apărut fasc. 8, care cuprinde articolele dela Calahorra până la Cavaignac, între cari un bogat material de interes special românesc. Amintim dintre articolele biografice: Calină, Calinescu, Calinic, Calomirescu, Câmpineanu, Cantacuzin, Cantemir, Căpitanu, Dr. Capșa, Caragea, Caragiale, Carol I., Cârnu, Carp, Catagiu, etc.; ear' dintre cele geografice: Călăraș, Căldărușani, Călimănești, Călugăreni, Câmpeni, Câmpina, Câmpulung, Caracal, Caranbeș, Caraș-Severin, Carpați etc. Afară de acestea mai sunt tractate în fasc. de față numeroase materii cu deosebită considerare la stările poporului român, s. e. valoroasele art. de higienă de Dr. Felix (casă, carantina, canalisare, etc.), Cartea fundată (Cosma), Calea ferată (Puscariu), Capitol (Bunea), etc.

Primitori bunului în demuin.

— Convictul din Brad, de 3/15 Maiu —

Prin »Revista Orăștiei« s'a stăruit asupra ideii, că de vreme ce de 3/15 Maiu ne vor fi oprite toate, să eternizăm memoria măreței zile prin o manifestație de jertfă pentru un așezămînt cultural românesc, d. e. pentru Fondul Convictului de studenții săraci dela gimnasiu din Brad. »Tribuna Poporului« și »Telegraful Român« au lăudat ideia »Revistei«. Celorlalte zări li să va fi părut prea lucru neînsemnat, căci nici n'au amintit de el..

Noi suntem veseli că ideia aflat la mulți dintre cetătorii »Revistei« răsunet, și la îndemnul nostru Fondul de Convict din Brad a sporit cu peste 82 fl. din prilegiul zilei de 3/15 Maiu 1898.

Anunț.

Un bărbat român căsătorit, fără copii, fost comerciant de sine stătător, dar din împrejurări neprevăzute vitrege, rămas fără boltă, vorbind 3 limbi, mai ales în limba germană fiind tare, cauță **aplicare la o pravălie de manu-factură sau de conducător de boltă, ori comptabil, pe lîngă salar lunar.**

A să adresa la *administrația judecătorească noastră!*

CHESTII SCOLARE**"Statul invățătoresc poporul în oglinda timpului modern".**

Lucrare premiată de „Allgemeine Lehrer-Zeitung”
(Urmare din nrul 18).

Sunt mai departe invățători, cari nu cutează și avea propriile lor păreri, sau dacă și conștiința asemenea lux, nu cutează și manifestă. În același timp, invățătorii nu-i era ertat a avea propriile sale vederi. Această reacție este totușă apusă și omul cult nici nu va lua în nume de rău dela invățător, dacă și expune păreri și și le apără, până când aceasta o face în mod cinstit.

Că omul fără păreri și curagiu nu e în stare a deșteptă respect — aceea e și iată.

Dar' la respect nici acela nu poate conta, care cu toții perde-vară ciocneste păhare și leagă »prietenie« la masa birtului, și pe la ospețe. Un atare, în loc de a mișca inima prin glumele sale, să face ridicul. Un astfel de invățător va fi »poporul« și la început îl iubeste multimea, pentru că »simili simili gaudet«, sunt de o părușă, această populăritate însă curând părăsește invățătorul. Omul poporului numai decât să cufundă, și aceia cari l-au înțintat mai mult, să intind după cea mai mare piatră și să grăbesc fiecare o aruncă asupra celui-ce să cufundă.

La desconsiderarea invățătorilor mai contribue și plăcerea multor invățători de a defăimă și judeca pe colegii lor. La astfel de oameni nimic nu-i bun, la orii și cei ei astăzi ceva »necorect«, toate celea voesc a le ști și a le pricepe mai bine, nimic nu-i deosebit de drept și numai aceea în de a se spune că ei zic. La orii și cine vrea sănătatea scăderile, pe când invățătorii insușirile bune afișătoare în un grad mai mare, le lasă cu totul neobservate.

Tocmai așa și lipsa de cultură socială ce să observă la mulți invățători și o pricina a trecerii peste ei cu vederea. Această lipsă cu deosebire la clasele mai culte deșteaptă o părere neplăcută despre invățătorime. Ba la mulți invățători și exteriorul e așa, că nu ne putem reține de a zîmbi vîzându-i, și purtarea lor nu-i așa, precum așteptăm dela un om, care ar trebui să servească de model tinerimii.

La scădereea valorii invățătorilor mai contribue și acea datină rea a multor invățători, că le place a vorbi despre lucruri, la cari nu se pricep. Sunt invățători, cari cred, că dacă au cunoscut ceva despre un obiect, sunt în stare a vorbi despre acela și în societatea oamenilor de specialitate. Cine să amestecă însă în lucruri de acelea la cari nu se pricepe, să nu se mire, dacă nici atunci nu-l mai iau oamenii în serios, când într'adevăr vorbește ca om de specialitate.

De aci să ține și datina unor invățători, că în prelegeri despre un așa obiect, care trece peste orisonul cunoștințelor lor. Ca să ne încredințăm despre adeveritatea acestei afirmații, nu e de lipsă alta, decât să privim protocolele unor reunii, și ne vom mira, la ce lucruri se angajază unii invățători. »Ceea-ce au auzit ieri, astăzi și voesc a propune...»

Vezi numai, vezil căt de iute mistue rânta dumnealor! Deși e laudabil, dacă invățătorul popor să intereseze de celea mai deosebite lucruri și prin zelul său voește a stîrnii interes și la alții; prelegerile însă numai atunci să țină, când are cunoștință deplină despre obiect.

In același timp însă, noi tot așa de puțin voim a nega invățătorilor acea capacitate, că pe terenul științific să pășască ca cercetător, căci nenumărate exemple dovedesc că aceasta e și posibil! Acestea însă sunt numai excepții.

Ei astăzi cuminte, dacă noi, invățătorii, lăsăm cultivarea științei invățătorilor și rămânem la lucrul nostru. Nouă nu ne e de lipsă să căută în depărtare, căci bunul este așa aproape de noi! Pe terenul didactic și educativ este destul de facut, și multe întrebări își așteaptă

încă deslegarea, la cari invățătorul, ca adevărat om de specialitate, poate lucra și prin lămurirea cărora își poate căștiga merită. De acestea să se apuce invățătorul, dacă vede lipsa și voește să aibă efect educativ asupra colegilor săi, sau dacă voește să excelle.

Aceasta să pare însă prea simplu, lucru imblănit înaintea multora, de aceea unii mai bucură să îngămăteze și o pătesc de regulă cam rău. Numai că cu aceasta ei compromis clasa întreagă.

(Va urma).

APEL

Invățătorii ortodoxi români din șepțe protopopiate arădane: Arad, Chișineu, Șiria, Boroșneu, Buteni, Radna și Hălmagiu s-au întrunit și au format o Reuniune, în care adunându-se discută chestiuni importante referitoare la cultivarea lor proprie și la educația poporului român peste tot. Această reuniune își ține în tot anul adunarea sa generală, și invățătorii fiecărui protopopiat pertracează chestiuni didactice, adunându-se cel puțin de căte două ori în fiecare an la școala cutării confrate din protopopiat.

In scopul de-a se putea mai cu spor și succes ajuta într-o cultivarea dorită, fac apel către autorii și redacțiunile române să le trimijă din scrierile lor căte un exemplar pentru »biblioteca reuniunii«.

Ori-ce tel de donație roagă a se trimite la adresa: »Teodor Ceonțea, profesor în Arad«, care este președintele acestei reuniuni.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbu.

Szám 272—1898

(345) 1—1

kir. végreh.

Áverései hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezenelő közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróságnak 3030. 1898. számu végzése folytán Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt Pop Václav és kiskorú Pop Brutus és Coriolán zsebelyi lakosok mint foglaltatók javára Tanasoiu János kozáktól lakos ellen 300 frt töke ennek 1896. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 41 frt 16 kr. és árverés kitűzési 1 frt 30 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával birólag lesoglalt és 400 frtra becsült lovak, bivalok, juhok, szerszám és kocsikból álló ingóságok, nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróságnak 3600/1898 polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén Kasztón adós lakásán leendő eszközölsére 1898. évi Junius hó 15-ik napján délutáni 2 órája határidőül kitűzött és ahoz a venni szándékozók ezzel megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lészen kifizetendő.

Kelt Szászvároson, 1898-ik évi május hó 25. napján.

Ráoz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 471—1898.

(344) 1—1

tkvi.

Árverései hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. jibiróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy M. G. Zobel végrehajtójának Weiss Izrael végrehajtást szenvédő elleni 491 frt 91 kr. tökekötelés és járulékkal iránti végrehajtásügyben a dévai kir. törvényszék az algýogyi kir. jibiróság területén levő Pojánán fekvő a pojánai 454 sz. tkvben A + 1—8 hrsz. 1591—1595 hrsz. 20 frt, 1630. 1631. hrsz. 4 frt, 1764 hrsz. 7 frt, 2464—2468 hrsz. 13 frt, 2888—2892 hrsz. 20 frt, 3129. 3130. 3132. 3133. 3206. 3210 hrsz. 11 frt, 3174—3178 hrsz. 19 frt, 3222—3232 hrsz. 53 frt, 11—25 hrsz. 3876 hrsz. 6 frt, 4382—4385 hrsz. 1 frt, 4577 hrsz. 1 frt, 4578. 4967—4976. hrsz. 30 frt,

4661—4666 hrsz. 8 frt, 4702. 4703. 4705. 4706. hrsz. 4 frt, 4740—4742. hrsz. 1 frt, 4749—4752. 4757—4761. 4777—4786 hrsz. 15 frt, 5295—5304 hrsz. 30 frt, 5319—5323 hrsz. 5 frt, 5411—5415 hrsz. 26 frt, 5498—5502. hrsz. 5 frt, 5806—5808. hrsz. 6 frt, 5819—5823 hrsz. 20 frt, 6312—6316. hrsz. 15 frt, 28 hrsz. 7224—7227. hrsz. 8 frt; a pojánai valeajepi 555. sz. tkvben A + 1—7. hrsz. 3298 hrsz. 4 frt, 3452—3456. 3460—3464. hrsz. 161 frt, 6778—6780 hrsz. 12 frt, 7139—7142. hrsz. 20 frt, 7988—7992. hrsz. 55 frt, 8008—8012. 5 frt, 8025—8029. 8034—8037. hrsz. 91 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenyege megjelölt ingatlanok az 1898. évi Junius hó 28-ik napján d. e. 10 órai Pojánai község házánál megtartandó nyil-

vános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyi minisztéri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánpénznek a birtóságánál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerést átszolgáltatni.

A kir. jibiróság tkvi hatósága.

Szászváros, 1898. évi február hó 19-én.

Szabó Edmund,
kir. albiró.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACȚII

Primește depunerile spre fructificare sub următoarele condiții:

1. Depunerile săcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depunerile săcute de particulari cu anunț de 3 luni cu 5½%.
3. Depunerile săcute de biserici, școale, corporații culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permitând starea cassei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin societate.

Regulamentul special pentru depunerile, la cerere se trimite ori și cu gratuitate. Depunerile, ridicările și anunțările se pot face și prin postă și se rezolvă cu relatoarcerea el-

DIRECȚIUNEA**„Casai de păstrare în Mercurea“**

SOCIETATE PE ACȚII

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĘSTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depunerile: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000. (298) 13—

Institutul face următoarele operații, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde marfuri și produse;
2) primește depunerile, dela particulari cu 5% și cu 5½, ear' dela corporații culturale cu 6%;	5) arendeaza și exarendeaza realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijloacele operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în bioului institutului, ear' în scris prin corespondență.

Oręstie, 1898.

Directiunea.

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, în deosebi însă onoratelor comitete bisericesti și școlare din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinește zidiri de

Gase, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri căt se poate de cinstite, usoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoase școli din comunele Romos, Romoșel, Balomir, etc. In Orăștie: școală catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a coloștilor etc., ear' acum am în întreprindere biserică din Berliu și cea din Cămpuri-Surduc, și alte edificări.

Recomandându-mă binevoitoarei atenționi a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 4—

Nicolae Părău,
edificător, în Orăștie.